

Proti usnesení tomu podány stížnosti, v nichž namítáno, že před žadatelé Hruškovými držel, užíval a obdělával žádané pozemky strýc žadatelů Antonín Hruška, který byl vlastním bratrem otce spolužadatelova a před žadatelé Uličnými že držel a užívali a obdělávali žádané pozemky strýc a teta žadatelů manželé Paulusovi a že Antonín Paulus byl vlastním bratrem matky spolužadatelky Uličné a že osoby ty patří též do rodiny a že doba, po kterou ony osoby pozemky ty držely, se žadatelům započítává a že tím pozemky byly v pachtu žadatelů, neb jich rodin po celou zákonem stanovenou dobu.

Krajský soud jako rekursní soud v Ch. usnesením z 23./5. 1920 č. BI 150, 151/20/32 usnesení prvního soudce změnil, rekursům vyhověl, nárok na postup žádaných pozemků do vlastnictví dle zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům přiznal a vyslovil, že majitel velkostatku je povinen do 14 dnů pod exekucí nahradit stěžovatelům útraty rekursů po 24 K 50 h. Důvody: Jak dodatečným šetřením vyšlo na jevo, tož před pachtýři Uličnými měli po zákonnou dobu díl role č. kat. 480 v pachtu strýc a teta jejich, manželé Antonín a Františka Paulusovi a před pachtýři Hruškovými dílec pozemku č. kat. 524 a parcelu 527 měl v pachtu, užíval a obdělával po zákonnou dobu strýc požadovatele Jos. Hrušky Antonín Hruška.

Byl tedy pacht těchto pozemků po dobu zákonnou v příbuzné rodině Paulusově a Uličných a u příbuzných rodiny Hruškových a mají proto nyníšší pachtýři jakožto příbuzní nástupci těchto rodin právo dobu svých příbuzných předchůdců si dle zákona započítati.

Zákon nerozeznává, zda tito předchůdci, či nástupci v pachtu žili ve společné domácnosti nebo pohromadě vůbec a nelze proto též v tomto směru rozeznávaní.

Nárok stěžovatelů na postup pozemků jimi pachtovaných do vlastnictví je zákonem úplně proto odůvodněn, jejich rekursy jsou proto též důvodnými; bylo jim vyhověti a usnesení I. soudce v tom směru změnit, že se jim nárok jejich přiznává.

Ježto správa velkostatku nároku stěžovatelů od počátku se opírala, musí hraditi majitel statku, resp. tato správa útraty rekursu dle § 30. odst. II. a III. zák. ze dne 27. května 1919 č. 318 sb. z. a nař. Notář Ed. Peldřimovský.

Ustanovení čl. 347. a násl. obch. zák. vztahují se jen na zboží vadné, nikoli však na takové, jež jest bezcenným a nemůže býti předmětem obchodu.

Žalobce kupoval od žalovaného po delší dobu kávové náhražky. Naposledy koupil větší počet krabic 8. října 1917; značnou část jich odprodal, aniž by vytykal vadnost dodávky žalovanému. Zbytek zboží stal se neprodejným, ježto mezi tím bylo trestním soudem zjištěno, že náhražka odporuje zákonu o potravinách. Žalovaný uznán byl také vinným přestupkem § 12. zák. ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z.

Po odsouzení jeho podal žalobce v prosince 1918 na něho žalobu na vrácení kupní ceny za neprodaný zbytek zboží, který mu dal k dispozici.

Procesní soud žalobu zamítl z toho důvodu, že žalobce, ačkoliv šlo o skrytou vadu zboží, měl je dáti odborně prozkoumat, a vadu tak zjištěnou žalovanému oznámiti a že žaloba podána byla po uplynutí 6měsíční lhůty preklusivní v čl. 349. obch. zák. ustanovené.

Odvolací soud změnil rozsudek prvního soudu žalobě vyhověl v podstatě z těchto důvodů:

Jde především o to, dodal-li žalovaný žalobci zboží, které tento od něho objednal, nebo zboží docela jiné. Předmětem smlouvy dodací byly nesporně kávové náhražky. Ale trestním rozsudkem, jímž žalovaný byl odsouzen pro přestupek zákona o potravinách, jest zjištěno, že dodané zboží nebylo žádnou kávovou náhražkou, nýbrž potravinou padělanou pod falešným označením kávové náhražky uváděnou do obchodu za účelem klamání a byl dotýčný přípravek prohlášen ve smyslu nař. min. vnitř. ze dne 6. srpna 1915 č. 229 ř. z. za bezcenný. Nebylo to zboží vadné, poněvadž to kávová náhražka vůbec nebyla. Bylo tedy žalobci dodáno zboží jiné (aliud.). Je-li tomu tak, pak nelze tu použití ustanovení čl. 347. obch. zák., které předpokládá dodání zboží objednaného, třeba vadného a důsledkem toho nelze také použití předpisů čl. 349. obch. zák. Rovněž čl. 350. obch. zák. použití nelze, poněvadž není zjištěno ani nebylo tvrzeno, že by byl žalovaný věděl, že náhražka je falšována a že by byl chtěl jejím prodejem žalobce zkrátiti. Obchodní zákon nemá žádného ustanovení na tento případ se vztahující a proto nutno použití předpisů zákona

občanského. Užití § 922. a násl. obč. zák. o správě jest vyloučeno, poněvadž, jak výše bylo uvedeno, nejde o vadu věci.

Jakmile bylo trestním rozsudkem zjištěno, že běží o potraviny padělanou, jest zboží žalovaným žalobci prodané, pokud je tento má ještě ve svém držení, bezcenným, neboť žalobce nesmí je dále zciziti, nechce-li se prodejem vydati nebezpečnosti trestního stíhání.

Může proto žádati vrácení kupní ceny, již zaplatil v předpokladu, že mu bude dodáno skutečně zboží objednané, totiž kávová náhražka (§ 1435. obč. zák.).

Avšak smlouva učiněná mezi stranami ohledně zboží žalobci dodaného je i neplatná z důvodu § 879. obč. z., neboť je to smlouva, která se přiči zákonné záповědi, totiž zákonu ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z. V případě tomto je povinna každá strana vrátiti druhé to, co na základě neplatné smlouvy obdržela.

Žalobce je ochoten vrátiti žalovanému zbytek dodaného mu zboží a žalovaný je povinen vrátiti žalobci zaplacenou za ně kupní cenu.

Soud I. stolice posoudil tedy věc po stránce právní nesprávně, pročez odůvodněnému odvolání bylo vyhověno. Nejvyšší soud odvolání žalovaného nevyhověl odůvodniv své rozhodnutí takto:

Dovolání vstýká rozsudku II. stolice nesprávné právní posouzení věci, avšak neprávem a sluší tu především poukázati na důvody nařikáného rozsudku, v podstatě správné, k nimž se dodává jen toto:

Ze zjištění první stolice, převzatého i soudem odvolacím, vyplývá, že zbytek neprodaného zboží — i když lze snad připustiti, že žalovaný nedodal vůbec jiného zboží (aliud) než bylo objednáno — byl pro obchod úplně bezcenným, neboť dle nařízení min. vnitř. obchodu, orby a práv ze dne 6. srpna 1915 č. 229 ř. z. se zakazuje po živnostensku prodávati a na prodej míti směsi potravin nebo chemických látek, jež dle svých součástí a způsobu svého složení nemají příslušných vlastností, jako je označují a zákaz tento platí na úkor, že ohledně dodaného mu zboží se nezachoval podle ustanovení čl. 347. a násl. obch. zák., neboť ustanovení tato se vztahují na zboží vadné, nikoli však na zboží, jež jest vůbec bezcenným a nemůže býti předmětem obchodu.

Na spor žalobcův, ačkoliv za jiných okolností platily by pro obě strany předpisy obchodního zákona, sluší užití ustanovení občanského zákona, ježto obchodní zákon pro takový případ zvláštního ustanovení neobsahuje a nelze ani užití obchodního obyčeje. Na tom také nicem nemění, že podle domněnky dovolatelovy — dopustil-li se žalovaný nějaké viny ve smyslu zák. ze dne 16. ledna 1896 č. 89 ř. z., že se jí dopustil též žalobce — ani okolnost, že žalovaný sám prý nebyl výrobce zboží, nýbrž jen prodávatelem. Mýlně tu žalovaný dovozuje, že žalobce, jenž byl povinen stejně jako žalovaný zboží zkoumati, když bylo zboží později prohlášeno za nesprávně označené, resp. padělané, nemůže uplatňovati proti žalovanému žádných nároků. Žalovaný přehlíží, že dle vylíčeného děje žalobce nezakládá svůj nárok na zavinení žalovaného, nýbrž na tom, že zbytek zboží ukázal se úplně bezcenným, že dodávka jeho neobsahuje tedy žádné plnění a že žalobce, jemuž byly dodány krabice jako obchodní zboží a který je již zaplatil, právě proto může žádati zaplacenou částku zpět, ježto byl ohledně jakosti dodaného mu zboží uveden v omyl ve smyslu §§ 1431. a 1435. o. z. Nelze tedy přisvědčiti názoru dovolatelovu, že žalobce, když vadnosti dodaného zboží svého času mu neohlásil, pozbyl tím svého nároku na zaplacení za žalovaného penízu. Rovněž není rozhodným, že žalovaný o tuto částku není obohacen, protože on zboží, koupiv je od jiného, musil zaplatiti. Otázka tato nemá na poměr mezi spornými stranami žádného vlivu a musí proto zůstatí nepovšimnuta.

Z těchto úvah vyplývá, že soud II. stolice věc v podstatě posoudil správně, pročez dovolání nebylo vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 1920 č. j. Rv I 171/20—1. Dr. R.

Ku praxi jazykové.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 26. května 1920 č. j. R I 306/20—1.

V pozůstalostní věci po majiteli panství v Kopidlne-Staré Hradě, o dovolacím rekursu universální dědičky do usnesení vrchního zemského soudu v Praze jako soudu rekursního je

dne 22. března 1920 č. R II 38/20—1, usnesl nejvyšší soud takto:

Dovolací rekurs vrací se stěžovatelkám k rukou jejich vykázaného zástupce s poukazem, aby podání to, připouje původní spis, předložil znova ve státním jazyku (českém), u soudu stolice prvé do 8 dnů ode dne doručení počítaje, jinak by, kdyby v uvedeně lhůtě předloženo bylo nezměněno aneb v jazyku sice státním avšak bez připojení původního podání, odmítnuto bylo jako k úřednímu jednání se nehodící, po případě kdyby příkazu danému bylo sice vyhověno, avšak opožděně, počítán byl den podání podle dne, kdy nově bylo předloženo.

Odůvodnění: I když se nezkoumá, jsou-li žadatelky příslušnicemi československého státu, ač ochrana národních menšin v ohledu užívání jejich jazyka, zaručuje se pouze československým státním občanům, z kteréhož důvodu také § 2. jaz. zák. dovolává se smlouvy St. Germainské, neodpovídá podání jejich, jsouc psáno v jazyku nikoliv státním, nýbrž německém, předpisu § 1. zák. ze dne 29. února 1920 čís. 122 sb. z. a n., poněvadž tu není výjimky pro použití tohoto jazyka v § 2. cit. zák. stanovené.

Ochrana menšin jiného než státního jazyka ve státu československém neřídí se jen národností státního občana, nýbrž i povahou okresu, v němž nalézá se soud pro záležitost, o níž se jedná, příslušný. Jen tehdy, obývá-li v okrese tomto k vyřízení určité záležitosti povoleného soudu podle posledního soupisu lidu alespoň 20% čl. státních občanů téhož jiného jazyka než jazyka státního, jsou podle § 2. zákona ze dne 29. února 1920, čís. 122 sb. z. a n. soudy povinny, přijímat od příslušníků jazyka této menšiny podání sepsaná v jejich jazyku.

Poněvadž záležitost, o kterou jde, projednával se u zemského soudu v Praze, který byl pro toto řízení k návrhu první stěžovatelky, vedle § 31. i. n. delegován, čímž důvod místní jeho příslušnosti založen a soud ten jest v obvodu obce Velké Prahy, v níž dle posledního soupisu lidu neobývá 20% československých občanů německého jazyka, mělo podání označené stěžovatelkami jako dovolací rekurs, sepsáno býti v jazyku českém jako jazyku státním, má-li přejato a vyřízeno býti.

Pokleský jazykové jsou zajisté vady formální i slušelo proto podání za použití analogie § 85. c. ř. s. podatelkám vrátiti k opravě, s poukazem shora uvedeným. Poněvadž revisní rekurs vázán byl lhůtou, slušelo k reprodukci jeho po provedené opravě stanoviti novou lhůtu, jejíž nedodržení mělo by za následek, že by k podání mohlo býti přihlíženo tak, jako by se bylo stalo v den, kterého nejprve došlo. Kdyby pak poukazy vyhověno nebylo vůbec, pokládalo by se za to, že revisní rekurs nebyl ani podán, kdyby bylo sice podání znova včas předloženo, avšak neopravené nebo opravené sice však bez připojení původního spisu, muselo by býti v obou případech odmítnuto jako k úřednímu jednání se nehodící, poněvadž neodpovídalo by předpisem jazykovým, pokud se týče proto, že nedala by se totožnost obsahu opraveného podání s obsahem podání původního zjistiti.

Soudu stolice prvé se ukládá, aby, kdyby podání nebylo reprodukováno, projiti lhůtu stanovené sem oznámil.

V Praze, dne 21. června 1920. r. z. s. —1.

Jak dalece jest přípustný rekurs proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu dle § 519. č. 2. c. ř. s.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 11. května 1920 RI 263/20.)

Rekurs vznesený žalobcem do usnesení krajského soudu v Hr. Králové jako soudu odvolacího (Bc. I 19/20), jímž byl rozhodčí nálež lidového soudu cenového při okr. soudu v Hr. Králové (Lc 4/19) k odvolání žalovaného jako zmatečný zrušen a věc odkázána zpět na soud stolice první k novému rozhodnutí, byl nejvyšším soudem jako nepřípustný odmítnut.

Důvody: Rekurs žalobcův směřuje proti usnesení soudu odvolacího, jímž rozhodčí nálež lidového soudu cenového (nastupující podle § 9. zák. ze dne 28. května 1919 č. 299 sb. z. a nař. na místo rozsudku) pro zmatečnost dle § 477. č. 9 c. ř. s. byl zrušen a věc odkázána zpět na soud první stolice k novému rozhodnutí, při čemž bylo v důvodech zrušovacího usnesení zároveň příkázáno soudu procesnímu, aby za tím účelem do případě i podrobněji na přetřes vzal rozhodné okolnosti a doplnil důkazy — tedy znova věc projednal.

Soud dovolací položil si především otázku, je-li rekurs do usnesení soudu odvolacího podle § 519. c. ř. s. přípustný. K otázce té odpověděl záporně, uváživ toto:

Praxe soudní byla dosud za jedno v tom, že ustanovení § 519. č. 2. c. ř. s. má místo jen tehdy, byla-li zároveň žaloba odmítnuta, kdežto vrácena-li věc do první stolice, jest dle § 479. I c. ř. s. rekurs proti usnesení odvolacího soudu dopuštěn jen tehdy, bylo-li v usnesení odvolacího soudu zároveň vysloveno, že teprve, až usnesení to dojde moci práva, má se řízení v první stolici zahájití nebo dále prováděti. Pozornosti nejvyššího soudu neušlo, že proti řečenému výkladu § 519. č. 2. c. ř. s. ozvaly se hlasy zajisté velice závažné. (Ott: Soustavný úvod III 68, Hora: Odvolání 137 a násl., Otto: Sborník věd právních a státních XVI. seš. 1. str. 90, Klein: Vorlesungen str. 274 a násl., Wachtel 475 — § 519, pozn. 4, 5, 6.) Jakkoli vysoce pozoruhodné a důmyslné jsou důvody těch, kdož zastávají právní názor, že v případech § 519. č. 2. c. ř. s. přípustným jest rekurs bez všelikého omezení, přece nejvyšší soud nemá dostatečné příčiny, by, vykládaje toto zákonné ustanovení, dal se oproti posavadní jednotné judikatuře cestou opačnou.

Jest ovšem pravda, že doslov § 519. č. 2. c. ř. s. svědčí pro výklad, že v těchto případech dopouští se rekurs bez všelikého omezení. Než předpis § 519. č. 2. c. ř. s. nutno vykládati v souvislosti s ustanovením § 479. I c. ř. s. a, tomu-li tak, nebylo třeba, aby zákonodárce v § 519. č. 2. c. ř. s. znova opakoval to, co řečeno bylo již v § 479. I c. ř. s. Arcit snažil se zastanci opačného výkladu dovésti, že ustanovením § 479. I c. ř. s. upraven částečnou modifikací § 524. II c. ř. s. pouze odkládá účinek rekursu, kdežto otázka přípustnosti rekursu řešena prý teprve ustanovením § 519. č. 2. c. ř. s. Naproti tomu dlužno uvážiti, že zákon jak v § 479. I c. ř. s. tak i v § 519. č. 3. c. ř. s. doslova stejně se vyjadřuje. Není-li tudíž nutkavé příčiny, nutno míti za to, že zákonodárce tímže doslovem totéž zamýšlel vyjádřiti. Tohoto důsledku nepřipouští opačné mínění, přiznávajíc doložce § 479. I c. ř. s. význam pouze v otázce vykonatelnosti zrušovacího usnesení, téže doložce § 519. č. 3. c. ř. s. však význam i v otázce přípustnosti rekursu. Tento výklad, nenalézající jinak opory v zákoně, bylo by na nejvyšší lze opřítí o různé zařazení jednak předpisu § 479. I, jednak předpisu § 519. č. 3. c. ř. s. v soustavě zákona. Tento důvod nejví se však postačitelým, by tímž slovům zákonodárce podkládal se pokaždé jiný smysl a dosah. Proti takovému výkladu mluví zákon sám v § 499. III. c. ř. s. Máje zde na oběh jak případy § 494. c. ř. s. tak případy § 496. c. ř. s. právní zákon, že co do zahájení nového jednání dlužno použití předpisu § 479. c. ř. s. Ze by zákon co do významu doložky § 479. I c. ř. s. chtěl zde rozeznávati mezi případy § 494. c. ř. s., rovnajícími se případům § 478. a případy § 496. c. ř. s. nelze zajisté ze zákona dovésti. A má-li doložka, pojatá do usnesení dle § 496. c. ř. s. též význam a dosah, jako táž doložka dle § 479. I c. ř. s., pak nelze seznati, proč by pojednou obdržela jiný význam v § 519. č. 3. c. ř. s., kamž přece případy § 496. c. ř. s. po výtece spadají. Ze zákon o § 479. v § 519. č. 2. c. ř. s. se nezmiňuje, kdežto v § 519. č. 3. c. ř. s. doložku § 479. I c. ř. s. opakuje, je vysvětlitelno tím, že § 479. c. ř. s. jedná ex professo jen o zmatečnosti, § 499. III. c. ř. s. jak o případech zmatečnosti tak o případech § 496. c. ř. s., pročž bylo doporučitelné, by v § 519. č. 3. c. ř. s. doložka § 479. I. (§ 499. III.) c. ř. s. byla ještě zvlášť opakována. Trvá-li se na systematické zákona, kví oprávněnost odvolacího soudu, by do usnesení dle § 496. c. ř. s. pojal doložku, o níž je řeč v předpisu § 499. III. c. ř. s. a má proto tato doložka i v případech § 496., spadajících pod hledisko § 519. č. 3. c. ř. s. též význam a dosah a platí co do otázky nařikatelnosti výhrady totéž, co řečeno v § 479. I c. ř. s. Ježto pak doložka dle § 499. III. c. ř. s. má v případech § 496. c. ř. s. vliv i na přípustnost rekursu, jeví též vliv i na přípustnost rekursu v případech § 479. I. (494.) c. ř. s. Po naznačené cestě nutno tudíž dospěti k výkladu, že doložkou § 479. I. (§§ 494., 499. III.) právě tak, jako doložkou § 496. (§ 499. III.) c. ř. s., opakovanou pro tyto případy ještě k vůli jasnosti v § 519. č. 3. c. ř. s., jednak podmíněna jest přípustnost rekursu, jednak modifikací § 524. II. c. ř. s. upravena vykonatelnost zrušovacího usnesení. Arcit vymykají se z těchto případů případy, kde nejen vyslovena zmatečnost, nýbrž zároveň odmítnuta žaloba, poněvadž na posléz řečené případy § 479. I c. ř. s. se nehodí, jeho omezení tudíž pro přípustnost rekursu dle § 519. č. 2. c. ř. s. přirozeně neplatí. Tím jest odmítací usnesení ospravedlněno.

Dr. Kasper.